

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego (wraz z dodatkiem porannym):
W Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
 Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie z wyjątkiem dni poświęconych dodatki poranne.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SIÓDMY.

Ogłoszenia i pnumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9. — Telefon Redakcji nr 126. — Telefon Administracji nr 141.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petytowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wyraz po 2 kop. każdy raz.

Nadstawki: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Rajchmana i Frenclera ul. Senatorska 26.

— Dziewiąta z kolei naukę przygotowawczą dla dzieci, przystępujących do pierwszej komunji, mieć będzie w dniu jutrzejszym po południu w kościele św. Kazimierza (panien sakramentek) Jks. kanonik Roch Filochowski.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Odkrycia Nord. allg. Ztg. wywołały efekt niespodziewany. Drażniły one tak długo pewne sfery austriackie, aż wyczerpana ich cierpliwość skłoniła p. Tiszę do udzielenia sejmowi węgierskiemu rozległych objaśnień, rzucających nowe światło historyczne na cały cykl wypadków, poprzedzających wybuch wojny rosyjsko-tureckiej w r. 1877-ym i to ukształtowanie się stosunków na wschodzie, które zdziałał kongres berliński.

Książę Bismark pragnął, rozdrażniony do żywego artykułami, nienawistnymi dla Niemiec, p. Katkowa i innych wpływowych publicystów rosyjskich przekonać opinię publiczną Rosji, że nie on wcale jest winnym dopuszczenia współzawodnictwa austriackiego na półwyspie bałkańskim, że gościnnym raczem nad wszelką miarę był książę Gorczakow w r. 1876-ym, że gniew opinii publicznej w Rosji na Niemcy za stworzenie temu mocarstwu nieznośnego rywala jest przeto niesłusznym, że utyskiwania i dąsy należy skierować w inną stronę, a mianowicie ku pamięci innego kanclerza, bliższego i droższego sercu rosyjskiemu...

Książę dopił swojego celu... Zmusił p. Tiszę do zalegalizowania tego wszystkiego, co pisał od miesiąca organ kanclerski. Sobotnie oświadczenia prezesa ministrów węgierskich potwierdziły w całym wątku „odkrycia” kanclerskie. Wynika ze słów p.

Tiszy, że w r. 1876-ym układy toczyły się istotnie pomiędzy Austrią i Rosją, że układy te doprowadziły istotnie do umowy, że traktat pokoju, zawarty przez Rosję w San-Stefano z pobitą i zgnaną Turcją, nie liczył się istotnie z warunkami owej umowy, że Austrija musiała przeto wytoczyć sprawę przed areopagiem Europy i za pośrednictwem Anglii zażądać mandatu do zajęcia Bośni i Hercegowiny celem zrównoważenia nabytków moralnych na półwyspie bałkańskim, poczynionych przez Rosję. Za takie nabytki uważano podówczas Serbję i Bułgarję...

Jeżeli ks. Bismark szczerze pożąda zgody pomiędzy Austrią i Rosją, ale to zgody uczuć a nie form etykiety dyplomatycznej, natenczas powinien był nie wyzywać z otchłani zapomnienia tych mar przeszłości... Pamiątki owe nie należą zaiste do międzynarodowych słodyczy... Wyjaśnienia p. Tiszy, jakkolwiek utrzymane w tonie gentlemeńskiej uprzejmości, nie mogą być powitane z równą uprzejmością w Petersburgu już choćby dlatego, że nasuwają pewne porównania, jeżeli nie bolesne, to niewygodne przynajmniej... W r. 1877-ym Austrija nie wyjęła miecza z pochwy, a jednak zyskała dwie prowincje, których już nigdy nie zwróci sultanowi: Bošnję i Hercegowinę; Rosja poniosła olbrzymie ofiary w krwi ludzkiej i mieniu państwowem, a jednak wskutek zbiegu rozmaitych okoliczności, spiętrzonych misternie przez Europę, nie zdołała utwierdzić swojego wpływu na półwyspie, nie mówiąc już o tem, że nie nabyła tam jednej piędzi ziemi wprost dla siebie...

Mówiono niegdyś: *Bella gerant alii, tu felix Austria nubit!* W r. 1877-ym dwór austriacki nie skojarzył wprawdzie żadnego związku małżeńskiego z dobrym posagiem, ale osiągnął rezultat ten sam, do jakiego drogą korzystnych małżeństw w biegu historii do-

chodził. Bez rozlania jednej kropli krwi ludzkiej dzierzawy swoje pomnożył o dwie prowincje, dzikie i jałowe wprawdzie na razie, ale nadające się wybornie do łatwej kultury i dziś już, po ośmiu latach pracy cywilizatorskiej, bardzo przypominające—Europę...

Jeżeli ks. Bismark pragnął posiąć ziarno gorczyce na niwę sąsiedzko-przyjacielskich stosunków Austrii i Rosji, to przypomnieniem tej antitezy poniesionych ofiar i otrzymanych zysków zdobył swój cel najzupełniej. Nie nawrócił on wprawdzie opinii publicznej w Rosji wprost ku sobie, rdzenny rosjanin nie rzucił się chyba już nigdy w ramiona swojego dziejowego i rasowego współzawodnika z nad Elby i Sprei, ale usunął on jeden przynajmniej istotny przesąd rosyjskiej opinii publicznej, poprawił jeden błąd, zaszczerpiony głęboko w świadomości narodu przez historyków chwili: publicystów; przypominał i dowiódł, że nie on to, lecz Austrija sama—za zgodą ks. Gorczakowa—wystąpiła na półwyspie Bałkański i pokrzyżowała pewne rachuby i plany Rosji...

To sprostowanie pomyłki w przeświadczeniu ogólnem Rosji nie przyczyni się zaiste do polepszenia jej stosunków sąsiedzkich z Austrią. Może o to chodziło „uczciwemu maklerowi”, który nazwał się niedawno jeszcze dosadniej: „adwokatem pokoju”? Jaki prostoduszny szlachetka z epoki saskiej, rabiacy słowem siarczyście, jak szerpentyną, powiedzialsby na to: „A niech go pioruny zatrzasną z taką adwokaturą pokojul...”

Br. Z.

Z księgi wspomnień.

LUŻNE KARTKI

o J. I. Kraszewskim.

(Dokończenie.)

Ale oto druga strona medalu.

Kiedy rozpoczęły się w kraju ruchy jubileuszowe 50-letniej pracy literackiej Kraszewskiego, polacy, zamieszkałi w Dreźnie, na krótko przed uroczystym aktem krakowskim, ofiarowali zasłużonemu pisarzowi na pamiątkę złoty medal i wyprawili w pierwszym drezdeńskim hotelu składkowy obiad, w którym wzięły także udział damy polskie, przebywające podówczas w stolicy saskiej — razem kilkadziesiąt osób. Kraszewski przyjął z wdzięcznością medal, co zaś do obiadu położył warunek: że w takim tylko razie będzie na nim, jeżeli całe, bez wyjątku fetujące go towarzystwo, stawi się nazajutrz w tym samym hotelu na obiedzie przez niego wydanym. Skoro ktoś zapytał Zaleskiego, jako gospodarza jubileuszowej uroczystości: czy nie można było powstrzymać Kraszewskiego od tak kosztownej fantazji?

— Owszem — odrzekł Zaleski — przedstawiałem mu, że to zupełnie niepotrzebne; dwa obiady dzień po dniu zawiele... Ale się uparł i musiałem ustąpić. Cóż chcesz, to polski dumny szlachecik... natura pańska... Przyjąwszy dar, stokrotnie się za niego wywzajemniał...

Na obiedzie nie brakowało nikogo, wszyscy się stawili.

Już to możemy sobie oddać sprawiedliwość, iż niechętnie zbieramy się na zgromadzenia, zwolywane przez komitety, chociażby w celach jaknajpożyteczniejszych. Ale gdy chodzi o uczczenie kogoś obiadem, ha! to co innego... Nie wiem czy w naszych czasach zdarzyło się kiedy, aby składkowy obiad odłożono z powodu niestawienia się większości członków zaproszonych, jak to się często dzieje z in-

nemi pro publico bono zwolywanemi zgromadzeniami?

*

Siła mówiono i pisano o zamilowaniu Kraszewskiego do sztuki muzycznej, o jego muzykalności. A czy wielu jest takich, którzyby się mogli pochłubić tem, że go słyszeli grającego na fortepianie? Mnie się zdaje, że nie. Ja sam, mieszkając z nim od lat przeszło dwudziestu w jednym mieście, bywając u niego dosyć często, nigdy nie doznałem tej przyjemności, nigdy ciekawości mojej pod tym względem zaspokoić nie mogłem. Kraszewski z natury nieśmiały, a jak Lenartowicz słusznie powiada: „skromny aż do przesady” — w rzeczach dotyczących muzyki mniej jeszcze ufał samemu sobie i nigdy nie chciał się dać namówić do popisywania się z grą swoją. Czuli on, że jego zasoby techniczne nie wychodzą po za granicę zwyczajnego dyletantyzmu, więc za nie, mianowicie w obecności osób, uchodzących za znających się na sztuce muzycznej, nie dotknął się instrumentu. Jeszcze kiedy mieszkał w willi pod nr. 27-ym, położonej w dole nad strumieniem, a ścieżką z lewej strony dla pieszych od niego odgraniczonej, zdarzało mi się, ale bardzo rzadko, słyszeć dźwięki fisharmonji albo fortepianu... To w wolnych chwilach od zajęć literackich, szczególnie w wieczorami, wielki pisarz zabawiał się muzyką. Od czasu jednak gdy się przeniósł do willi nr. 31-y, leżącej na górze w głębi ogrodu i znacznie od drogi odsuniętej, przechodnie przez Nordstrasse nie już zgoła słyszeć nie mogli.

Jednak to pewne, iż Kraszewski nieustannie sztuką muzyczną się zajmował. Wiedział doskonale o jej ruchu w świecie. Czy to nowe dzieło dramatyczne albo religijne, czy symfonia, kwartet lub pieśń jaka odznaczająca się pięknnością od innych, wszystko to było mu wiadome, nie uszło jego orlego wzroku. Prace muzyczne kompozytorów naszych narodowych ze szczególną sympatją śledził i oceniał. Naprzykład „Krakowiaki” Noskowskiego, jak mi sam mówił, często bardzo z wieką przyjemnością grywał, bo widział w nich dużo narodowego elementu i formę piękną. Najulubieńszymi Kraszewskiego

kompozytorami, oprócz Chopina, byli: Mendelsohn, Brahms, a przedewszystkiem Robert Schumann; dla utworów tego ostatniego dziwnie wiele posiadał sympatji. Kiedy w nadwornym teatrze drezdeńskim dnia 14-go lutego 1882 roku przedstawiono po raz pierwszy „Genowefę”, operę Schumanna, Kraszewski pomimo że był podówczas chorym, stawił się w sali teatralnej, ażeby wysłuchać dzieła ulubionego swojego kompozytora. Była to ostatnia jego bytność w teatrze.

Skoro poczęto wykonywać w Baireuth cykl „Nibelungów” Wagnera, wielce się tem Kraszewski począł interesować, bo chociaż twórcy nowożytnego dramatu muzycznego miał nie jedno do zarzucenia, jednak cenil w nim potężny, genialny talent. Pragnąc jaknajprędzej poznać tetralogję „Nibelungów” upraszał mnie piśmiennie i ustnie o dostarczenie mu z niej wyjątków fortepianowych, aby rozpatrzeć się w dziele, które podówczas zajmowało żywo cały świat muzyczny.

W roku 1880-ym, w pierwszy wtorek po Wielkiejnocy, mistrz nasz miał doznać niezwyklej przyjemności, albowiem znakomita śpiewaczka Sembrich-Kochańska oświadczyła chęć odwiedzenia współrodaka a wielkiego pisarza. On zaś domyślając się, iż wizyta słowika galicyjskiego ożywi jego pustelnie dźwiękami pięknej muzyki, począł narzekać na swój zły i stary fortepian. „Oddawna pragnął kupić sobie nowy, dobry instrument Bechsteina, ale nie stać go było na tak znaczny wydatek. Nie, nie, doprawdy, nie stać go było... musi czekać na lepsze czasy... przynajmniej postara się, aby na wtorek fortepian był nastrojony.”

Zaprosiwszy z tego powodu kilku jeszcze przyjaciół i znajomych, Kraszewski oczekiwał przybycia prima-donny teatru drezdeńskiego. Jakoż, gdy o południowej godzinie artystka ukazała się w ogrodzie zbliżając ku willi, Kraszewski wybiegł z odkrytą głową do ogrodu na jej powitanie, ofiarując tak miłemu gościowi piękny ze świeżych kwiatów bukiet. Niebawem, po dopełnieniu przez gospodarza domu przedstawień, rozpoczął się koncert. Znakomita śpiewaczka, cudownie pięknym głosem i nieprówna-

lek krajowy hr. Jan Tarnowski, prezes Akademii dr. Majer, poseł Chrzanowski, prezydent m. Krakowa dr. Szlachtowski i delegat ze Starego Miasta p. Lewiński; z lewej strony: członek izby panów hr. Ludwik Wodziecki, rektor uniw. Jagiell. hr. Stanisław Tarnowski, hr. Artur Potocki, wiceprezes rady powiatowej Stanisław Homolacs, prof. Roszkowski, delegat rady m. Lwowa i włościanin Waligóra z Woli Justowskiej.

Za trumną postępowała rodzina zmarłego, dalej namiestnik Galicji p. Filip Zaleski z panią marszałkowską Tarnowską, członkowie wydziału krajowego: Hoszard, Badeni, Bereźnicki i Wereszczyński, liczny zastęp posłów sejmowych, jeneralicja i korpus oficerów z głównokomenderującym ks. Windischgrätzem na czele, członkowie Akademii umiejętności, profesorowie uniwersytetu, poprzedzeni berłami akademickimi, profesorowie szkoły sztuk pięknych, deputacja urzędników wydziału i banku krajowego.

Pochód zamykał pluton straży ogniowej.

*

O godzinie 10-tej wszedł cały pochód, wśród odgłosu dzwonów, do kościoła N. Marji Panny. Tu odprawił wotywę żałobną przy śpiewach chóralnych ks. biskup krakowski, następnie wszedł na ambonę ks. prof. Chotkowski i z właściwą sobie swadą oratorską skreślił na szerokim tle pełen zasług żywot zmarłego, kończąc wspaniałym zwrotem do tej harmonijnej zgody wszystkich warstw społecznych i obyczajów religijnych, jaka się tak uroczyście na pogrzebie Zyblikiewicza zmanifestowała.

Po mowie odprawił ks. biskup Stupnicki uroczyste nabożeństwo żałobne według obrządku greckokatolickiego, a Towarzystwo muzyczne pod dyktando p. Barabasa odśpiewało *Requiem*.

O godzinie 1½ wyruszył cały orszak z kościoła i postępował we wskazanym już powyżej porządku ulicami: Florjańska, Basztowa, Lubiec i Rakowicka. Z domów ulic, przez które przesuwał się orszak pogrzebowy, powiewały żałobne sztandary.

Po wejściu na ementarz złożono tymczasowo trumnę w kaplicy Helełów, a po odbytych obrzędach kościelnym przemówił prezydent m. Krakowa, dr. Szlachtowski.

Mowa dra Szlachtowskiego:

„Gdy niedawno temu rozeszła się wiadomość, że marszałek krajowy Zyblikiewicz postanowił złożyć łaskę marszałkowską, sprawiła ona we wszystkich kołach naszego społeczeństwa przykre wrażenie i wywołała niezwykłą od prezesów rad powiatowych i naczelników głównych miast pochodzącą manifestację, wyrażającą życzzenie, aby rezygnacja jego nie była przyjęta. Powodem tak gorącego wystąpienia było to głębokie przekonanie, że Zyblikiewicz przez dłuższy czas godnie i z wielkim dla kraju pożytkiem piastował godność marszałka, i że dlatego ustąpienie jego będzie wielką dla kraju stratą.

„Gdy rezygnacja została przyjęta, pocieszano się tą myślą, że marszałek, odzyskawszy zdrowie, nie zostanie bezczynnym, bo gorąca jego miłość kraju i zamiłowanie pracy nie pozwolą mu być tylko widzem tego, co się dzieje. Oczekiwano więc, że i na innym stanowisku rozwinię swoją skuteczną działalność.

„Niestety! inaczej się stało. Zostaliśmy w naszej nadziei zawiedzeni, bo nieublagana śmierć wyrwała go zawczasem z pośród nas. I dzisiaj stoimy z głębokim żalem i boleścią nad zwłokami męża, który od najmłodszych lat należał do najdzielniejszych i najściślejszych wypełniał obowiązki prawego, kraj miłującego obywatela. Zmarły marszałek służyć też może za najlepszy do naśladowania wzór, jak kraj kochać i dla niego pracować, jak o prawa walczyć i ich strzedz należy. Służy on także za przykład, jak przez własną pracę dostąpić można najwyższych godności. Droga, którą postępował, nie była wprawdzie różną zaslana, a nawet była często dość ciernista, walczyć bowiem musiał z rozmaitymi przeszkodami, trudnościami i przeciwnościami; co jest jednak pewnym, iż tych walczył nie staczał daremnie, że tę ziemię, którą tak gorąco kochał, podnosił, że się około narodu, którego był najlepszym synem, niepospolicie zasłużył, i że przyszła generacja także czcić i wielbić będzie imię męża, który, nie płaszcząc się przed nikim i gromiąc z całą otwartością każdą zdrożność, gdziekolwiek ją spotkał, stał się jednak najpopularniejszym w całym kraju i był przedmiotem powszechnej czci i uwielbienia.

„Nie będę się tu wdawał w szczegóły jego życia, ale niepodobna mi zamilczeć tego, że już wtedy, kiedy reakcja i germanizacja ogarnęła cały kraj nasz, Zyblikiewicz stanął śmiało z nią do walki, iż jako adwokat z narażeniem swojej egzystencji dopominał się przyznania społeczeństwu naszemu praw przyrodzonych, a nade wszystko prawa używania własnego języka. Walka była nierówna, ale chlubiła okryła znakomitą szermierza, którego też zaraz w po-

czątkach ery konstytucyjnej widzimy zajmującego w sejmie i w radzie państwa jedno z najwybitniejszych stanowisk. Starożytny gród Piastów i Jagiellonów, to serce kraju wybiera rusina na swego reprezentanta i zaiste lepszego nie mogło uczynić wyboru. Zyblikiewicz staje się duszą sejmu, w najżywniejszych sprawach krajowych bierze gorący udział, w uporządkowaniu budżetu krajowego i w sprawie indemnizacyjnej nieocenione skarbi sobie zasługi. W radzie państwa walczy jak lew o prawa nasze, przełamuje trudności i staje na najzaszczytniejszym stanowisku prezesa Koła polskiego.

„W roku 1874-ym ustępuje s. p. Dietl z zaszczytnie zajmowanego krzesła prezydialnego miasta Krakowa. Mąż ten, sławny lekarz i badacz chorób ludzkich, badał w czasie swego kilkuletniego urzędowania potrzeby naszego miasta, jakby jego choroby i skreślił obszerny program, którego celem było zaradzić tym potrzebom i niedostatkom. Zyblikiewicz, wybrany prezydentem Krakowa, porzucił wskutek tego swoje stanowisko w radzie państwa, oddaje się z całą duszą miastu i przystępuje z właściwą sobie energią do wykonania programu, który mu jego poprzednik przekazał. Jak ten nowy obowiązek swój pojął, jak go spełnił, tego byliśmy świadkami. Miasto, które było niegdyś świątynią stolicą, a później coraz bardziej upadało, o którego drogocennych pamiątkach zapomniano, to miasto za Zyblikiewicza nowym okrywa się blaskiem. Ono pod jego ręką rośnie z każdym niemal dniem. Nowe powstają w niem ulice, nowe budynki szkolne. Rozwijająca się pod kierunkiem mistrza Matejki szkoła sztuk pięknych otrzynuje nowy gmach, który zdobi miasto. Podobny gmach powstaje i dla straży ogniowej.

„Dawniejsze planty przemieniają się w ozdobny park. Koryto starej Wisły zasypuje się i zamienia w jedną z najpiękniejszych ulic. W samem zaś sercu miasta z gruzów powstaje wspaniały gmach, zrestaurowane Sukiennice, a w niem Muzeum sztuki.

„Za jego rządów przenosi książę Władysław Czartoryski znakomite swoje muzeum do naszego grodu, dorzucając niem do sławnych tegoż zabytków jedną z najpiękniejszych pereł. W szkole sztuk pięknych, powołanej do nowego życia, starodawnej szkole jagiellońskiej, w założonej przez wspaniałomyślnego monarchę, Akademii umiejętności, Kraków otrzymał warunki, aby się stać duchową stolicą kraju całego. Zrozumiał to dobrze Zyblikiewicz, i ze swej strony czyni co może, aby i w tym kierunku wpłynąć na podniesienie Krakowa. Jemu to przedewszystkiem wypadła zawdzięczyć, iż wielkie uroczystości świąteczne do Krakowa ziomków z całego świata, i odbyte z odpowiedzią naszemu stanowisku powagą, krzepią i podnoszą na duchu i siłach. Mając głównie zwróconą uwagę na podniesienie moralnego znaczenia Krakowa, nie przepominał Zyblikiewicz i o ekonomicznym jego rozwoju. Dowodem tego miłości, jaką go otaczał cały tutejszy świat przemysłowy i rękodzielniczy.

„Po kilkuletniej zbawiennej działalności dla miasta Zyblikiewicz powołany został na najwyższe stanowisko autonomiczne i na krzesło marszałka krajowego z całą energią i poświęceniem się pracuje nad moralnym i ekonomicznym dźwignieniem naszego kraju. Tej jego skutecznej pracy wymowny wyraz dał już dostojny jego następca, ja tu tylko zaznaczyć winienem, że na nowem stanowisku, które zajął, ciągle myślał o Krakowie, żywo zajmował się każdą jego sprawą, popierał ją według sił swoich i do dawnych nowe dorzucił zasługi około dobra i rozwoju tego miasta.

„Jeżeli śmierć wydarła nam go przedwcześnie, to w wielkim żalu, jakim wszyscy jesteśmy przejęci, ta jedna zostaje nam krakowianom pociecha, że drogę jego zwłoki przechowane będą w naszym grodzie, który tak gorąco ukochał. Szczęśliwi jesteśmy, że na naszej krakowskiej ziemi spoczywać będzie mąż, który całej potomości przyswiecać będzie, jako wzór cnót obywatelskich, jako wzór najlepszego syna kraju, jako wzór najczystszej, nieskazitelnej charakteru, dla którego *suprema lex* było *salus reipublicae*, a dewizą zasada: wszystko dla społeczeństwa, a nie dla siebie.

„Żegnając Cię, wielki mężu, w głębokim żalu, w smutku i boleści imieniem miasta, którego wdzięczność dla Ciebie nie ma granic, pozwól, abym przypomniał Ci w tej chwili słowa, które wypowiedziałś nad zwłokami poprzednika Twego s. p. Dietla, słowa starożytne: *Non omnis moriar*. Słusznie powiedziałś wówczas, iż one jakby echem odzywać się będą z każdego zakątka ziem naszych.

„Nie odnosiłeś ich do siebie, ale jeżeli kto, to z pewnością Ty możesz o sobie wypowiedzieć całemu krajowi: *Non omnis moriar*.”

*

Na tej mowie musimy przerwać dalsze sprawozdanie, ażeby list doszedł was na czas.

W tej chwili zabiera głos poseł do rady państwa,

p. Zygmunt Sawczyński, a przemawiać jeszcze mają: poseł sejmowy hr. Józef Męciński, prezes izby adwokackiej dr. Styczeń i w imieniu rękodzielników p. Kornecki.

Do godziny 2½ odbywał się obrzęd żałobny wśród pięknej pogody—obecnie zaczął padać dość gęsty deszcz. (Δ)

D o * * *

Był czas—już dawno minął czas ten błogi—
Żeśmy różnemi nie kroczyli drogi;
Cel jeden życia, jedna w duszy wiara;
Młoda jak przyszłość, choć jak groby stara,
Sere jedne tętna i pragnień motywy...
Lecz już tak dawno był ten czas—szczęśliwy!

Dziś—drogi nasze w różne biegną strony;
Nie jednym bóstwem nosimy poklony,
Nie jedne cele ciągną nas ku sobie,
I młodość słodka śpi we wspomnień grobie.
Minęło wszystko i czas ten daleki,
W którym swe myśli skuliśmy... „na wieki!”

Niekiedy przecież słowo to przylata
Na skrzydłach echa z minionego świata,
Kołacze w pierś mą bólem i tęsknotą;
Wtedy młodości żyje chwila złota,
Jak ona czuje i pragnie jak ona
I wołam w duszy: bądź błogosławiona!

Błogosławiona nawet w złudzie sennej
Za twe uśmiechy, za czar twój promienny,
Za twoją wiarę czystą, kryształową,
Za twych obietnic niespełnionych słowo,
Za to „na wieki” z trwałością motyla—
Ty, wiekuiста, choć mijasz jak chwila!

S.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— W sprawie projektowanego banku włościańskiego dla gubernij Królestwa Polskiego *Kraj* podaje z wiarogodnego źródła jeszcze następujące szczegóły: Pożyczki na kupno gruntów, podobnie jak i w Cesarstwie, otrzymywać będą: a) całe gromady, chociażby składały się z włościan kilku wsi lub naodwrót, chociażby stanowiły część jednej wsi; b) spółki, złożone przynajmniej z 3-ech włościan, nabywające grunt na wspólną własność, albo dla każdego z osobna, wszakże z solidarną odpowiedzialnością za dług bankowy, i c) każdy włościanin. Przy nabywaniu całemi gromadami uchwała gromadzka zapadać winna wszystkimi głosami włościan, mających prawo brać udział w zebraniach, a prócz tego powinna być poświadczona przez wójta i zapisana do księgi. Zobowiązanie solidarnej odpowiedzialności spisuje się w zwykłym porządku notarialnym. Przy podaniu o pożyczkę bankową kupujący winni złożyć świadectwo pochodzenia (polskiego, rosyjskiego lub litewskiego) i wykazać, że mogą być podciągnięci pod ukaz z r. 1864-go. Do tegoż podania należy jeszcze dołączyć listę gospodarzy, nabywających grunt, ze wskazaniem liczby i wieku mężczyzn w każdej rodzinie oraz obszaru gruntu, jaki posiadają. Świadectwa i listy powyższe wydają wójci gmin, a potwierdzają komisarze włościańscy. Sprzedający winni złożyć: a) opis majątku sprzedawanego; jeżeli zaś majątek obciążony jest pożyczką Towarzystwa kredytowego, to kopję opisu, sporządzonego na zasadzie przepisów z d. 12-go lipca r. 1869-go, jeżeli wreszcie Towarzystwo dokonywało taksy, to kopję taksy; b) mapę sprzedawanego gruntu z rejestrem pomiarowym, podpisaną przez geometrę przysięgłego oraz właściciela majątku; c) kopję wykazu hipotecznego, i d) świadectwo naczelnika powiatu o wysokości podatku gruntowego i innych opłat. Po przyznaniu pożyczki przez radę banku filja wydaje świadectwo, określające wysokość i warunki pożyczki. Na zasadzie tego świadectwa rejent zapisuje w odnośnej księdze akt kupna i sprzedaży i kopję przesyła do rady banku. Po zatwierdzeniu aktu przez radę następuje dopiero decyzja wydziału hipotecznego i wpisanie treści aktu do wykazu. W razie niezatwierdzenia warunków przez radę akt spisany staje się nieważnym.

— W ministerjum spraw wewnętrznych istnieje projekt utworzenia specjalnej straży więziennej. Otóż donoszą z Petersburga, iż na początek postanowiono utworzyć rzeczoną straż w 19-tu guberniach, a w pozostałych formować ją stopniowo, w miarę gromadzenia się na ten cel odpowiednich fundusów.

— *Mosk. wied.* dowiadują się, iż ministerjum finansów zajętem jest obecnie opracowaniem nowych przepisów o amortyzacji biletów kredytowych.

Stacja kolei
mnowsko-Leluchowskiej
Muszyna-Krynica,
0 kilometr od Zakładu
(1 godzina jazdy).

KRYNICA

Poczta, Telegraf, Sąd
powiatowy, Notariat
i Biuro wywiadowe
w miejscu.

w Galicji, c. k. zakład zdrojowo-kąpielowy,
od 15 Maja do 30 Września 1887 r. otwarty.

Ma wiele źródeł szczywy alkaliczno-żelazistej, 2 gmachy łaźni o 100 gabinetach, których wydaje się kąpiele mineralne pełne, tudzież nasiadowe i natryskowe, wreszcie rowinowe i gazowe; zakład dostarcza ogółem wszelkie urządzenia do kuracji i uprzyjemnienia pobytu potrzebne. W miejscu znajduje się także apteka, zakład gimnastyczny, czynny kilka młeczarni, restauracji, enkiernie, piekarnie, liczne sklepy i pracownie krajeckie i szewskie. Pokojów mieszkalnych zupełnie urządzonych w domach skarbowych prywatnych przeszło 1,100, między temi przeszło 350 z piecami.—Czytelnia gazet, dwie pożyczalnie książek, teatr polski, orkiestra zdrojowa, spacery, schroniska, park obszaru hektarów w połączeniu z lasami szpilkowymi, wycieczki w okolice, reuniony i bale. Podczas sezonu ordynuje 7 lekarzy.—Biuro informacyjne udziela bezpłatnie wszelkich zezwoleń. Przy każdym pociągu oczekują przy dworcu kolejowym fiakry i wózki góralskie.—Stale ceny pomieszkań, tudzież kąpiel mineralnych, borowinowych i hydropatycznych, w maju, czerwcu i wrześniu, o jedną trzecią część tańsze.
Mieszkania na okresy po 24 godzin, są w skarbowym domu „pod Zamkiem“ do wyjęcia.

C. k. Zakład hydropatyczny w Krynicy,

pod kierownictwem specjalisty Dra Ebersa, otwarty również od 15 Maja do 30 Września 1887 r., posiada dla użytku osób leczenia hydropatycznego używających osobną restaurację, salo i pokoje mieszkalne.

Począwszy od 7 Maja do połowy Września, wychodzi tygodnik „Krynica,” poświęcony sprawom zdrojowisk.

Zamówienia na wodę mineralną Krynicką i Słotwińską, przyjmuje i na listy frankowane odpowiada 933R

C. k. Zarząd Zakładu zdrojowego w Krynicy.

FABRYKA MASZYN i NARZĘDZI JAKÓBA FAJANS i S-ki W WARSZAWIE,

istniejąca od lat 14-tu przy ulicy Danielewiczowskiej Nr 7, przeniesiona zostanie z d. 8 Lipca r. b. do własnych, specjalnie na ten cel wystawionych zabudowań przy ulicy **Milej Nr 60** (5069), w których działalność fabryki, po zastosowaniu najnowszych maszyn i ulepszeń, znacznie rozszerzoną będzie.—**Kantor fabryczny, oraz Skład Maszyn, Narzędzi i Materiałów** drukarskich, litograficznych i introligatorskich, pomieszczonym będzie z tymże dniem, w domu JW. Hr. Aug. Zamoyskiego przy ulicy **Rymarskiej Nr 8** gdzie też znajdować się będzie stała wystawa wszelkich wyrobów fabryki. 875R

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 21 Maja (2 Czerwca) r. b., o godzinie 12-iej w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy licytacja **in minus** przez opieczetowane deklaracje na dostawę w r. 1888 dla Warszawskiej Straży Ogniowej:

1. Chomont z całym przyborem 85 sztuk, od rs. 45 za sztukę.
2. Der z popregami 36 sztuk, od rs. 5 za sztukę.
3. Szczotek do czyszczenia koni 100 sztuk, od rs. 1 kop. 20 za sztukę.
4. Zgrzebeł do czyszczenia koni 100 sztuk, od kop. 75 za sztukę.

Warunki licytacyjne i wzory, mogą być przejrzane w Wydziale Administracyjnym Magistratu; szczegółowe zaś ogłoszenie o licytacji, jako też wzór do deklaracji, wydrukowane zostały w Dzienniku Warszawskim i w Gazecie Policyjnej. 926R

Fabryka maszyn parowych, armatur i Odlewnia Orthwein, Markowski, Karasiński

W WARSZAWIE,
ulica Złota Nr 70 i 72.

połącza **Maszyny parowe, Lokomobile, Pompy parowe, Tartaki** z ruchem dolnym i górnym, **Transmisje amerykańskie „Sellersa,”** **Armatury** wszelkiego rodzaju do kotłów parowych i aparatów, **Prasy filtrujące, „Krooga“** (patent).

Specjalne maszyny do Cukrowni. 940R

„GUDRONIT”

Na ostatniej wystawie w Muzeum Przemysłowym, otrzymał

LIST POCHWAŁNY

jedyną nagrodę dla tego działu przeznaczoną.

Niszczący raz na zawsze „grzyb drzewny” i zabezpieczający nowe budynki od takowego.

OSUSZA WILGOTNE MIESZKANIA.

Świadectwa 10-letniej praktyki wydane przez wiele osób (najmniej po 3-letniem wypróbowaniu); z tych niektóre wymieniam:

W. W. Cholewiński notariusz Simo. Dubeltowicz Inżynier Warszawa, Jełowicki wł. ziemski, Ożenin, Jaworowski wł. z. Bogusławice, Jaworowski wł. z. Trebki, Kopelman fabr. kul. Modlin, Leo. Red. Gaz. Polskiej, X. Morzejewski, prob. par. Lipowice, Rakszanin generałowa, Grodzisk, Rudnicki wł. z. Szawelski Inżynier, Miawa, Tabecki wł. z. Dłutowo.

Informacje bezpłatne.—Agentów poszukuje się.

Aleksander Ciszewski budowniczy.

Kantor w Hotelu Angielskim. 1038R

MYDŁO

Prowizora A. M. OSTROUMOWA,

usuwa zupełnie łupież z głowy i zapobiega wypadaniu włosów.

Sprzedaje się po kop. 30 za kawałek, w Apteczce W. Karpińskiego w Warszawie. 954R

Wody Mineralne Naturalne, Główny Skład przy Apteczce K. LILPOPA,

ulica Nowy-Świat Nr 60, obok Ordynackiej.

połącza się ze świeżo otrzymanymi tegorocznymi wodami mineralnymi. Sprowadza je wprost od zarządów źródłowych i w miarę potrzeby, ciągle nowymi zapasami uzupełnia.

Wraz z wodami nadchodzi produkt źródłowy, jako to: **Sole, Pastyłki, Mydła, Ługi, Szlamy** i inne.

Brozurki nadsyłane ze źródeł, oraz przewodnik dla leczących się wodami mineralnymi i cennik, dołączają się bezpłatnie.

Do przygotowania serwatki, Apteka wyrabia **Pastyłki**, z pomocą których najłatwiej otrzymuje się dobra serwatka. 971

Zarząd Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej

zawiadamia, że pomiędzy stacjami Warszawa (Praga) i Mrozy, **począwszy od dnia 17 (29) Maja r. b., aż do odwołania, kursować będą następujące pociągi:**

1) W każdą Niedzielę i Święta (nowego stylu), pociągi spacerowe Nr 10 i 9, wychodzące z Warszawy (Pragi) o godzinie 9 m. 30 rano, a powracające do tejże stacji i tegoż dnia o godzinie 9 m. 59 wieczór.

2) Każdodziennie pociągi Osobowo-Towarowo-Miejscowe Nr 8 i 7, wychodzące z Warszawy (Pragi) o godzinie 5 m. 30 po południu, a powracające do tejże Stacji dnia następnego o godzinie 9 m. 28 rano.

Pociągi Spacerowe, oraz Osobowo-Towarowo-Miejscowe, mają powozy wszystkich trzech klas i zatrzymują się na wszystkich stacjach i przystankach drogi pomiędzy Pragą a Mrozami.

Bilet wykupiony w Pradze na pociąg spacerowy, służy na powrót w tymże dniu pociągiem Spacerowym.

Szczegóły w afiszach.

1039R

Do Składu Hurtowo-Detalicznego

T. STANISŁAWSKIEGO

w gmachu Teatru, róg Nowo-Senatorskiej,
nadszedł świeży transport w wielkiej ilości: **Samowarów, Buljonów i wyborowej Herbaty.**

Biorącym herbaty 10 funtów, dodaje się jeden funt jako rabat.

1043R

J. SPORNY, INŻENIER Warszawskie Przedsiębiorstwo Asfaltowe i Fabryka Tektur,

połącza:

Asfalt (mastic), **tekturę do krycia dachów i lak asfaltowy**, smolę oczyszczoną **bitum i gudron**, oraz wykonywa roboty asfaltowe, dekarzkie i betonowe, po cenach nader umiarkowanych.

Oprócz zwyczajnych tektur do krycia dachów, w różnych gatunkach, Przedsiębiorstwo produkuje **tafle izolacyjne (isolirplaty)** i wszelkie materiały potrzebne do krycia dachów, jako to: **listwy trójkatne, paski, gwoździe i t. p.**

Przedsiębiorstwo poleca również wyroby z betonu, mianowicie: **chodniki w monolitach, rynsztoki i burty.**

Zamówienia przyjmują się w **Kantorze Przedsiębiorstwa w Warszawie, ulica Erywaska (Plac Zielony) Nr 14.** 707R

Kąpiele „Rusalka.”

Powołując się na moje poprzednie ogłoszenie, zawiadamiam Szanowną Publiczność, iż bilety kąpielowe abonamentowe dawniej nabyte i przezemnie nie ostemplowane, z dniem 20 Maja (1 Czerwca) r. b., w opłacie za kąpiel bezwzględnie przyjęte nie będą. W interesie przeto Szanownych Abonentów i dla uniknięcia nieporozumień, upraszam posiadających bilety abonamentowe, aby raczyli takowe przed dniem 20 Maja (1 Czerwca) r. b., zamienić na nowe ostemplowane, co chętnie uskutecznię codziennie w moim mieszkaniu przy ulicy Ogrodowej Nr 9, w godzinach od 9 do 12 rano i od 3 do 5 po południu. 1036R

Max Gehrke.

MAGASIN FRANCAIS

róg Krakowskiego-Przedmieścia i ulicy Trębackiej, (gmach dawniej starej Poczty),

poleca Szanownej Publiczności wielki wybór

gotowych Ubiorów męzkich i dzieciennych,

jak również **materiałów krajowych i zagranicznych** na obstalunek podług miary.

Fason i krój podług najnowszej mody:

Paletoty letnie poczynając od rs. 9.
Garnitury letnie " " " 16
Spodnie letnie " " " 5.
Garnitury czarne " " " 26.50.

Kamizelki białe pikowe poczynając od rs. 3.
Kamizelki kolorowe " " " 5.
Marynarki z lustryny " " " 5.
Garnitury z lustryny " " " 11.

Znaczny zapas **prawdziwych Burek Sławuckich, prawdziwych Szwedzkich Kurtek skórzanych, Szlafroków, Ubiorów porannych i Płaszczy gumowych.**

WYPRZEDAŻ OBIĆ PAPIEROWYCH RESZTEK,

do 10 Rol o 50%,
" 15 " o 25%,

niżej ceny praktykowanej w składzie obić, cerat i rolet

W. MUSZEWSKI,
Długa № 40/30, wprost Hotelu Polskiego. 872r

Największa Parowa Fabryka GORSETÓW

założona w roku 1878.

„Dobroć,” „Trwałość,” „Taniość.”

Ma zaszczyt donieść Szanownej Publiczności, że oprócz znacznych zapasów wszelkich możliwych gatunków Gorsetów, posiadamy wielki wybór **lekich Gorsetów letnich**, z tiulu i materiałów lnianych, i zapewniam że jak dotąd tak i nadal staraniem mojem będzie, przez najlepsze fasony Paryżkie i Wiedeńskie, oraz niskie ceny, zjednać sobie zadowolenie Szanownych moich Klientów.

Z poważaniem

Wilhelm Steiner,
Fabryka, Świętokrzyszka 24/34.

UWAGA. Gorsety w paski i w ogóle wszelkie nowości, przezemnie tutaj zostały wprowadzone. Każdy Gorset opatrzony jest moim stemplem fabrycznym. 1025R

Zarząd Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej

podaje do wiadomości, że przedmioty pozostawione przez passażerów w powozach i na stacjach Dr. Żel. Warszawsko-Terespolskiej w roku 1886, po odbiór których interesanci nie zgłosili się we właściwym czasie, stosownie do § 40 Ogólnej Ustawy Rossyjskich Dróg Żelaznych, sprzedane będą przez publiczną licytację na stacji Praga, w dniu 1 (13) Lipca r. b., o godzinie 12-iej w południe odbyć się mającą.

Wykazy tych przedmiotów są do przejrzania w Kancelarjach Zawiadawców Stacyj: Praga, Siedlce, Łuków, Biała i Brześć. 1008R

FABRYKA

KAPELUSZY SŁOMKOWYCH

R. Fischhaut & J. Cukier

w Warszawie, Tłomackie 9 (11),

poleca na bieżący sezon letni, wielki wybór najświeższych fasonów, w najmniejszych fantazyjnych gatunkach. 836R

Wielki
MEDAL
Srebrny.

Warszawa
1885.

KOPALNIA WĘGLA „JAN” F. ŁAPIŃSKIEGO W DĄBROWIE.

Obecnie eksploatuje do 3,000 korcy Węgla dziennie, a przy zbudowaniu Sortowni i Płuczki mechanicznej, zaszczycona na Wystawie w 1885 r. w Warszawie Wielkim Medalem srebrnym za ulepszenia i urządzenia na kopalni, produkuje Węgle Grube, Kostkowe № 1-szy (grubsze, do kuchni i pieców używane); Kostkowe № 2-gi, Orzechowe i Kaszkowate, wszystkie mechanicznie sortowane, za pomocą wody oddzielane od kamienia, sztyru, piasku i t. p. części niepalnych, a jako nie pozostawiające żadnej Szlaki (zuzła) na rusztach, uznane za najlepszy i najtanszy opał do Fabryk, Cegieli i t. p. Zakładów.

Zamówienia na Węgle z Kopalni „Jan,” tak do Warszawy, jak do wszystkich Stacyj Dróg Żelaznych po prawej i lewej stronie Wisły położonych, od największej ilości, do pojedynczego Wagonu, a w Warszawie na korce, przy obniżeniu cen, stosownie do ilości zamówionych Węgli, przyjmuje Kantor Główny **F. Łapińskiego** w Warszawie, ulica Jerozolimska № 63 i Zarząd Kopalni „Jan” w Dąbrowie. 640r

KOMISSOWA SPRZEDAŻ

detaliczna (na butelki),

wszelkich Win, Koniaków, Likierów i t. p.
Z DOMÓW

Schröder & De Constans w Bordeaux,
Moët & Chandon w Epernay,

Wynand Fockink w Amsterdamie i t. d.,

oraz Cygar Hawańskich z domu

A. J. REYNVAAN w Amsterdamie,

odbywa się codziennie w Składzie przy ulicy Erywańskiej № 6, od godziny 10 rano do 5 po południu, a w Niedziele i święta do 12 w południe.

Ceny umiarkowane stałe.—Wybór wielki.

Cennik na żądanie.—Obstalunki zamiejscowe wysyłają się pierwszymi pociągami. 676R

Adres dla Telegramów
Maurycy.
Warszawa.

Adres dla korespondencji:
Sk. a. i komissowy win, Erywańska 6.

Nowe Miasto nad Pilicą

gub. Piotrkowska, pow. Rawski.

Zakład leczniczy kąpielowy, racjonalna hydroterapia, wielki gabinet elektryczny, dyjetetyczne żywienie, gimnastyka, masaż, leczenie mlekiem, kumysem, kefirem, wszelkie wody i kąpiele mineralne, kąpiele rzeczne, wielkie spacery w pięknych ogrodach i lesie, ścisły internat i eksternat, orkiestra, letnie mieszkania, poczta codziennie, telegraf, ceny niższe.—Komunikacja z Warszawy przez Grójec karetkami pocztowymi i zakładami wami lub Kol. Żel. Warsz.-Wied. przez Skierniewice, a Iwangr.-Dąbr. przez Opoczno.

Objaśnienia w Aptece Kucharzewskiego, Miodowa № 4 lub na miejscu w Zarządzie Zakładu. 1041R

MAGAZYN mój DAMSKI firma RUTKOWSKA,

ulica Miodowa Nr 17, przez lat 20 egzystujący, **przeniosłam** na tę **samą ulicę** pod Nr 16, dom **W. Fuchsa** i pod tą **samą firmą** dalej prowadzić będę, o czem Szanownym Paniom donosząc, mam nadzieję, że jak dotąd tak i nadal, łaskawymi względami i zaufaniem zaszczyć mnie zechcą. 903

